

שמיני (210)

מדוע זה כך, שה'דרש' בסוף שורה וה'דרש' בתחילת שורה? כתב ה"נחלת יעקב" (פרוש על מסכת סופרים): ובוזה מצאתי טעם לשבח, בכתבי אאמו"ר בשם "מגלה עמוקות" וזה לשונו: ומזה הטעם כותבים בספר תורה "דרש דרש משה", דרש אחד בסוף השיטה ודרש השני בתחילת השיטה, להודיע לאדם שאין קץ וחקר לדרשות התורה וסודותיה, וכשהשלים האדם את הדרוש והוא חושב שכבר השלים ההשגות ובא עד סוף תכונותם, חוזר ומתחיל בראש. לכן מילת דרש השניה דוקא בתחילת השיטה, לרמוז שהוא מתחיל בראש.

ספר "ומתוק האור"

פל מפְרָסָת פְּרָסָה...מַעֲלַת גְּרָה בְּבִהְמָה אֲתָה תֵאכְלוּ (י.א.ג.) סימני הטהרה של האדם מישראל הם, שיהא שוקל היטב בדעתו ונוהג זהירות בטרם גשתו לעשות צעד כלשהו, שיהא בוחן יפה אם הצעד הזה הוא לרצון השם יתברך, אם ירבה בכך כבוד שמים או, חלילה להיפך. ואף אם כבר התחיל הדבר יהא ירא וחרד ולא יסיימו עד שייווכח שהצעד הוא נכון ורצוי. זה הפירוש של "מַעֲלַת גְּרָה", 'ללעוס' היטב את הענין במחשבה תוך התבוננות מרובה, ושל "מפְרָסָת פְּרָסָה", לפסוע חצאי פסיעות, תוך זהירות יתירה.

ספר "מעונה של תורה"

וְאֵת הַחֲזִיר כִּי מִפְרִיס פְּרָסָה הוּא (י.א.ז.)

יש להתבונן מדוע החזיר אשר הוא הסמל של הטומאה והשיקוץ, דווקא אצלו ימצא סימן טהרה? בספר "ארון עדות" לומד מכאן רעיון מוסרי מחודש, וכך הוא כותב: ענין זה הוא ללמדנו עיקר גדול בעבודת ה'. הנה פעמים מרגיש האדם קושי גדול בעבודתו יתברך, וחש כאילו דוחים אותו מן השמים מן הקדושה בסיבות שונות, וכאילו אין חפצים בו ובמעשיו, וחושב להתייאש ולהרפות מעבודתו. אמנם צריך האדם גם במצב זה להמשיך להתחזק בעבודתו בכל מאמצי כוחו ולא להרפות ח"ו כלל ועיקר, ולדחוק עצמו לתוך הקדושה, ולא להשגיח על הרגשותיו אלה, כי אין זה אלא נסיון מן השמים שמנסים לראות איך עובד את ה' במצבים הקשים ביותר. ענין זה יש ללמוד מן החזיר, כי טבע החזיר הוא, אף שמגרשים אותו בניזיפה, חוזר הוא ונכנס לאותו מקום שהיה ואין מועיל כנגדו שום דחיה, וזו הסיבה שנקרא שמו חזיר, לשון חזרה, דכל פעם שדוחים אותו חוזר חלילה ומטעם זה יש לו סימן טהרה ברגליו, להורות, שאף שכל גופו טמא, מכל מקום מרגליו יש ללמוד ענין טוב לילך למקום שדחו אותו ולא

וַיִּקְרַב אֶת קַרְבֵּן הָעֶם וַיִּקַּח אֶת שְׁעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לְעָם וַיִּשְׁחָטְהוּ וַיִּחַטְּאֵהוּ פְּרָאשׁוֹן (ט. ט.)

יש להבין, מה ההדגשה: "פְּרָאשׁוֹן"? ובכן ובראש ובראשונה, יש כאן התפעלות עצומה. החטאת שהקריב, היתה קרבנו הראשון (ויקרא ט. ח). אחריה הקריב את עולתו (שם יב), קרבן אחר, והקרבנו אחרת, ומביאים שוב, הטאת נוספת. אָה חטאת הקריב לפני שעה קלה. אבל לא, אלא "וַיִּשְׁחָטְהוּ וַיִּחַטְּאֵהוּ פְּרָאשׁוֹן", באותה התלהבות כאילו היתה החטאת הראשונה. וְהָלֵא טבע הוא באדם, שמעשים שחוזרים ונשנים נשחקת התפעלותם. וכמו שאמרו (שבת קיח:): שהקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף. ומדוע, משום שבהגיע מועד התרוננות ונס, יכהו רגשותיו ולא יוכל להתעלות ולהתפעל כדבעי (מאירי שם). ב"בינה לעתים", עמד על הנהגת משה רבנו שכאשר קרן עור פניו וייראו מגשת אליו הסתיר פניו במסוה, וכשידיבר עמהם הסיר את המסוה (שמות לד. ל-לה). והסברא נותנת לנהוג להיפך. שבדברו עמם יסתיר בפניו לבל יבהלו וייראו, ובפנותו מהם יגלה פניו, מאחר שאינם נגשים אליו. ותשובה, שיראתם חיובית היתה, שיהא עליהם מורא רבם כמורא שמים, והוא מקניני התורה. אבל חשש משה רבנו שההרגל יעשה טבע ולא יתפעלו עוד לכן כיסה פניו שלא בשעת הלימוד, כדי שיתפעלו בכל פעם מחדש.

ספר "וזהגדת" מאת רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

קבלת הדין באהבה

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר דָּבַר ה' לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדָּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכְבֵּד וַיִּלֶּם אֱהֲרֹן (י. ג.)

וידום אהרן, קיבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קיבל, שנתייחד עמו הדיבור שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין (רש"י)

צריך ביאור מהו לשון "וַיִּלֶּם אֱהֲרֹן", כתב ה"חפץ חיים" שבשעה שמבשרים לאדם דבר, גם אם הוא שותק, אפשר להכיר את מצב רוחו מתוך הבעת פניו, אם הוא שמח או עצוב, שליו או ברוגז. התורה באה ללמדנו שמדרגתו של אהרן בשעה זו היתה כה גדולה, עד שהצליח להיות כחפץ דומם, שאין אפשרות להכיר עליו כלום. על פניו של אהרן לא היה ניכר אף שמץ של צער, והוא קיבל את הדין באהבה ללא שום תרעומת.

ספר "להתענג בתענוגים"

אין קץ וחקר לדרשות התורה ולסודותיה

וְאֵת שְׁעִיר הַחַטָּאת דְּרַשׁ דְּרַשׁ מֹשֶׁה (י. טו.)

דרוש דרש חצי תבות של תורה, דרוש בסוף שיטה, דרש בראש שיטה (מסכת סופרים פרק ט' הלכה ב)

להתיימשך בכל מצב שהוא, אלא תמיד לחזור למקום בו עמד, אפילו אם ח"ו נכשל וחטא.

ספר "להתעורר באהבתך"

וקוי ה' יחליפו כח

וְאֵת אֵלֶּה תִּשְׁקָצוּ... לֹא יֵאָכְלוּ שְׂקָץ הֵם אֶת הַנֶּשֶׁר (יא. יג.)
כתב בעל הטורים פתח בנשר שהוא מלך העופות. ולמה נקרא שמו נשר שנושר נוצחו, דכתיב: "תתחדש כנשר נעורייכי" (תהלים קג. ה). כתב הרד"ק בתהלים על הפסוק הנ"ל "תתחדש כנשר נעורייכי", ועל הפסוק בישעיה (מ. לא) "וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים" בזה הלשון: כתב רבינו סעדיה כי הנשר עפיתו גבוה מכל עוף וכשנשלמו לו עשר שנים מגביה עפיתו עד מאוד עד שיתקרב לגלגל האש, ומרוב חמימותו מפיל עצמו לים ונמרטו כנפיו, ואחר כך יתחדש ויעלה אבר כבתחילה, וכן כל עשר שנים עד מאה, ובשנה המאה יעלה במנהגו ויפול בים וימות עכ"ד. מה מלמדנו דבר זה! אומר הנביא "וקוי ה' יחליפו כח", המקוה אל ה' אף שישנם פעמים ירידות ונפילות, אין לו להתיימשך, אלא ידע שזה הוא הדרך והמסלול בעבודת ה', ואין זה אלא "החלפת כח" כדרך הנשר. ואף אם ישנם פעמים שנדמה לו שאין לו אפשרות להתקיים אפילו שעה אחת ולעסוק בלימוד תורה הקדושה כיון שאם אין קמח אין תורה, "וקוי ה' יחליפו כח" ספר "אוצרות התורה"

הפעולה הנשגבה שבכל מצוה ומצוה

לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַתְּהִי הַנְּאָכְלָת וּבֵין הַתְּהִי אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל (יא. מז)
אין צריך לומר בין חמור לפרה והלא כבר מפורשים הם, אלא בין טמאה לך בין טהורה לך בין נשחט חציו של קנה לנשחט רובו (רש"י)
הלא ההבדל בין נשחט חציו של קנה לבין נשחט רובו, הוא הבדל של חוט השערה והוא המבדיל בין הטמא והטהור. למדנו בזה יסוד גדול בעבודת האדם מה ההבדל בין קודש לחול, רגע, שהרי רגע קודם יום חול ורגע אחריו כבר שבת, רגע קודם האוכל חמץ בכרת ורגע אחריו מותר, רגע קודם יום כיפור שהאוכל נתחייב כרת ורגע אחריו מותר, אנו שאיננו יכולים לכוון עתים ורגעים נתחייבנו באיסור של בין השמשות אבל הבדל בין קודש לחול אליבא דאמת הוא רגע אחד. גם ההבדלים במדרגות של אנשים הם כחוט השערה. אנו מבחינים בין צדיק גמור לרשע גמור, אמנם אם היינו מכירים בחוט השערה הייני מבחינים באלפים רבים של הבדלים ברוחניות. יש לפעמים שאדם נופל ליאוש, מה כבר יהיה ממני ומה בצע בעבודתי, אולם אילו היה מכיר בהבדלים אלה, היה מבחין בכל שינוי ועליה במדרגה רוחניות, באופן שהיה מחייב אותו לעלות עוד ועוד. נתבונן, הלא בכל פעולה של מצוה עניית אמן וכל שכן אמן יהא שמיא רבא אחד משנה את צורתו של האדם ללא שיעור. הלא הגמרא מספרת שרבי עקיבא מצא

לאחד שיושב בגהינום הוא לימד את בנו החי לומר אמן יהא שמיא רבא ובזה העלה את המת לעולמות יותר עליונים.

ספר "לחתך עליין"

הלכה: מנהג לא לעשות מלאכה בימי ספירת העומר משקיעת החמה ואילך

כתב השו"ע (סי תצג ס"ד): נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה מפסח עד עצרת משקיעת החמה ואילך, ובמ"ב (סקי"ח) ה"ה אנשים, ומביא ב' טעמים למנהג זה: א) שנקברו תלמידי ר"ע אחר שקיעת החמה והיו בטלים ממלאכה. ב) לפי שכתוב שבע שבתות תמימות מלשון שבות שבזמן הספירה יש לשבות ממלאכה. ולפי טעם זה מסיים המ"ב, אחר שספר תיכף מותר במלאכה. כתב הפסקי תשובות (אות טז): והיעבץ מביא עוד טעם, שימים אלו הם דוגמת חול המועד כי חג השבועות הוא דוגמת שמיני עצרת דחג הפסח, ולזכר זה חשו חכמים לאסור המלאכה בלילה. פסקי תשובות חלק ה'

פתגם: אהבה רבת שנים אינה מעלה חלודה

ספר "שמחה"

חקירה: פדיון נטע רבעי

להפקיע את הקדושה, או לחללו על המעות (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ב ד"ב נטע רבעי אות מז: שני הדינים יחד) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: טיבו של שדכן: יש המדברים בגנותו של שדכן וגורסים: שדכן, ראש תיבות: שקר דובר כסף נוטל. לעומתם גורס אחד מגדולי הדור: שדכן, ראשי טיבות: "כי שובר דלתות נחושת" (תהלים ק. ז). לפי שהשדכן עושה מלאכה מאומצת, רבת קשיים ומכשולים, והוא ראוי לכל שכר שנותנים לו.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף צו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מאיר בן גבי זווירה, ששא בנימין בין קאריין מרים ויקטוריה שושנה בת ג' ניסים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זיות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליוה, ריש"רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה

